Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U000707

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-05-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипак Валерія Павлівна

2. Pylypak Valeriia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-03-2018

Спеціальність за освітою: 22001

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: 21021, м.Вінниця, вул. 600-річчя, 21

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 11.051.14

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, 21, м. Вінниця, Вінницький р-н., Вінницька обл., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: 21021, м.Вінниця, вул. 600-річчя, 21

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.51, 16.21.51

Тема дисертації:

1. Егоцентрична семантична опозиція 'там' - 'тут' та її вираження в українській мові

2. Egocentric Semantic Opposition of "там" and "тут" and its

Реферат/анотація:

1. У дисертації вперше здійснено теоретичне та практичне дослідження семантичної опозиції 'тут' - 'там' та механізмів її трансформації у протилежну семантичну опозицію 'там' - 'тут' на матеріалі української мови. В інтерпретації контекстуально-ситуативного вираження семантичної опозиції (СО) 'там' - 'тут' було враховано прагматичні мотиви мовця та у зв'язкуз цим запропоновано егоцентричне розуміння природи СО 'там' - 'тут'. В теоретичній частині дисертації розмежовано та проаналізовано поняття лінгвістичний антороцентризм та егоцентризм, введено поняття "егоцентрична семантична опозиція 'тут' - 'там'" і "егоцентрична семантична опозиція 'там' - 'тут'", визначено статус СО 'там' - 'тут' у контексті вчення про інші семантичні опозиції. Практична частина дослідження присвячена виявленню трансформації звичної для мовленнєвого акту й мовця СО 'тут' - 'там' у СО 'там' - 'тут', а також встановленню типологічних особливостей реалізації цієї семантики на на лексико-семантичному, граматичному рівнях та на матеріалі казкового, народнопісенного й рекламного дискурсів української мови. У процесі дослідження встановлено важливу роль суб'єкта мовлення у висловленні й ситуації мовлення як організатора ситуації мовлення й суб'єкта

оцінки фактів реальної дійсності - центру мовленнєвого акту. У роботі обґрунтовано широке уявлення про дейксис в мові та мовленні, що дає змогу говорити про дейктичність як про явище, зумовлене егоцентричністю семантики мовних одиниць і виразів, тобто про відображення позиції суб'єкта мовлення в семантиці лексичних одиниць, граматичних категорій і широких контекстах.

2. The paper is based on the first-hand theoretical and practical research of the semantic opposition (SO) of "here" - "there" (Ukrainian: "тут" - "там") and the mechanism of its transformation into "there" - "here" SO in the Ukrainian language. In terms of contextual and situational "there" - "here" SO manifestations the study considers pragmatic motivation of the speaker, which brings about the egocentric understanding of the nature of "there" - "here" SO. The theoretical chapter focuses on the analysis and distinction between such concepts as linguistic anthropocentrism and egocentrism, it also provides for better understanding of linguistic egocentrism by introducing the concepts of "egocentric semantic opposition of 'there' - 'here'" vs "egocentric semantic opposition of 'here' - 'there'" and positioning "there" - "here" semantic opposition in the domain of linguistic knowledge of semantic oppositions. The practical chapter identifies the natural "here" - "there" to "there" - "here" transformation in speech as well as presents the typological specifics of its semantics at both lexical and grammatical levels in various Ukrainian discourses. The study also highlights the speaker's role in verbal expression and the speech situation as the organizer and assessor of the verbal act, and factuality around it together making up the core of verbal acts. Presented in the paper are specifics of such semantic and pragmatic categories as anthropocentrism and egocentrism as regards linguistic units and expressions in the Ukrainian language. Anthropocentrism encompasses manifestations of the general human factor providing for human-oriented units in lexical, semantic, morphemic, grammatical language systems as the human is considered to be the center of factuality and the author of linguistic units generated by human consciousness to resemble human physical, psychic, and spiritual facets. Indications to the human as a speaker and conscious subject with their desires, hidden motivations, judgements, attitudes, self-identifications in time/place/environment in linguistic meanings are referred to as egocentrism, which transpires in various semantic and pragmatic shades, components of meaning and particular occasions of speech enabling linguists to analyze linguistic unit meanings not only in relation to factuality (linguistic symbol - denotatum, referent) but also in terms of the egocentric principle (linguistic unit - speaker, "I"). The study also establishes generic understanding of deixis in the language and speech, which contributes to detecting deicticity due to egocentric semantic element in linguistic units and expressions i.e. the trace of speaker's attitude in the semantics of grammatical categories, lexical units, phrases, as well as broader contexts. It has been found that deicticity of language and speech lies not only in deictic words but also in deictic components of meanings of lexical units, constructions, grammatical categories, etc. referring to the speaker and explicating through the indication to location or the perceived (metaphoric) position "here" - "there", their motivations, intentions, attitude to factuality and stated facts. Thus, the concept of deixis covers both lexical and cognitive in-depth semantic language system and underlies linguistic egocentrism. It has been shown that depending on semantic aspect and lexeme usage specifics, the speaker's pragmatic motivations in a particular speech situation the cognitive logical "here" - "there" SO, the opposition of speaker's space and other space, when speaker's position and interests prevail over the others' may transform into the contrasting "there" - "here" SO, the speaker effecting, prioritizing the semantics of physical or mental distance from the speaker's self. Moreover, the language sample analyzed suggests that the transformed "there" - "here" SO is semantically most capacious, most abstract most primary whereas other SOs such as 'distant' - 'close', 'external' - 'internal', 'invisible' - 'visible', 'somebody else's - 'my own', 'foreign' - 'home', 'he/she' - 'I', 'unwanted' - 'wanted', 'unknown' - 'known', 'earlier' - 'now', 'in the future' - 'now', 'don't care' - 'care', etc. are derivative of "there" - "here" opposition. Hence, "there" - "here" SO encompasses both the speaker's physical space and the phenomena of mental and psychological nature (acceptance/unacceptance, participation/nonparticipation, good/bad, etc.) The practical chapter contains the study of "here" - "there" SO and the transformed "there" - "here" SO as well as its more specific variations at lexical, semantic, grammatical and language levels in Ukrainian discourses such as those of fairytales, folk songs, and commercials.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мозгунов Володимир Володимирович
2. Mozgunov V. V.

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мозгунов Володимир Володимирович
2. Mozgunov V. V.

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поповський Анатолій Михайлович

2. Поповський Анатолій Михайлович

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поповський Анатолій Михайлович

2. Поповський Анатолій Михайлович

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Островська Людмила Станіславівна

2. Островська Людмила Станіславівна

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Островська Людмила Станіславівна
2. Островська Людмила Станіславівна

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Загнітко Анатолій Панасович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Загнітко Анатолій Панасович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.